

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
VERICA TRSTENJAK
prezentate la 29 iunie 2011¹

Cauza C-162/10

**Phonographic Performance (Ireland) Ltd
împotriva
Irlandei și alții**

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de High Court (Commercial Division)
(Irlanda)]

„Drepturi de autor și drepturi conexe — Directivele 92/100/CEE și 2006/115/CE — Drepturi ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme — Articolul 8 alineatul (2) — Comunicare publică — Comunicare indirectă către public a fonogramelor în cadrul emisiunilor recepționate în camerele de hotel prin intermediul televizoarelor și al aparatelor de radio — Comunicare publică prin punerea la dispoziție de aparate de redare și de fonograme în camerele de hotel — Utilizatori — Remunerație echitabilă — Articolul 10 alineatul (1) litera (a) — Limitarea drepturilor — Utilizare personală”

Cuprins

I	— Introducere	3
II	— Dreptul aplicabil	4
	A — Dreptul internațional	4
	1. Convenția de la Roma	4
	2. WPPT	5
	B — Dreptul Uniunii	7
	1. Directiva 92/100	7
	2. Directiva 2006/115	8
	3. Directiva 2001/29	10

¹ — Limba originală: germana.

C — Dreptul național	12
III — Situația de fapt	13
IV — Procedura în fața instanței de trimitere și întrebările preliminare	13
V — Procedura în fața Curții	14
VI — Observații introductive	14
VII — Cu privire la prima și la a doua întrebare preliminară	15
A — Principalele argumente ale părților	15
B — Apreciere juridică	18
1. Cu privire la interpretarea noțiunii de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29	18
2. Cu privire la interpretarea articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115	19
a) Noțiuni autonome ale dreptului Uniunii	19
b) Contextul de drept internațional și de drept al Uniunii	20
c) Cu privire la noțiunea de comunicare publică	20
i) Cu privire la noțiunea de comunicare	20
ii) Cu privire la noțiunea de caracter public	22
iii) Concluzie	24
d) Cu privire la noțiunea de utilizator	25
e) Cu privire la obligația de plată a unei remunerații echitabile unice	25
i) Cu privire la semnificația cuvintelor „sau” și „unică”	26
ii) Cu privire la caracterul echitabil al unei plăți suplimentare	27
iii) Cu privire la puterea de apreciere a statelor membre	27
iv) Cu privire la efectele taxei pentru recepționarea programelor de radio și de televiziune	28
v) Concluzie	29
3. Concluzie	29
VIII — Cu privire la a treia întrebare preliminară	29
A — Principalele argumente ale părților	29
B — Apreciere juridică	30
IX — Cu privire la a patra întrebare preliminară	31

A — Principalele argumente ale părților	31
B — Apreciere juridică	31
1. Cu privire la noțiunea de comunicare	32
2. Cu privire la noțiunea de caracter public	32
3. Cu privire la noțiunea de utilizator	33
4. Concluzie	34
X — Cu privire la a cincea întrebare	34
A — Principalele argumente ale părților	34
B — Apreciere juridică	34
XI — Concluzie	34

I — Introducere

1. Astfel cum descoperirea tiparului de către Gutenberg a dus, în cele din urmă, la protejarea drepturilor de autor asupra operelor scrise, descoperirea fonografului de către Edison a întărit nu numai importanța economică a protecției dreptului de autor asupra lucrărilor muzicale, ci a pregătit și terenul pentru introducerea de drepturi conexe pentru artiștii interpreți sau executanți și pentru producătorii de fonograme. Utilizarea unei fonograme privește atât dreptul autorului asupra comunicării unei opere ce face obiectul dreptului de autor, cât și drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți sau ale producătorilor de fonograme.

2. Prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de High Court of Ireland (denumită în continuare „instanța de trimitere”) privește dreptul la o remunerație echitabilă potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale², respectiv din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată)³, care trebuie plătită pentru comunicarea publică a unor fonograme publicate în scopuri comerciale.

3. Instanța de trimitere urmărește să afle în primul rând dacă un astfel de drept ia naștere și în cazul în care operatorul hotelier instalează în camerele de hotel sau în camerele clienților televizoare și/sau aparate de radio la care difuzează un semnal radio corespunzător. Răspunsul la această întrebare depinde de răspunsul la întrebarea dacă în această situație operatorul utilizează fonogramele folosite în emisiunile de radio și de televiziune pentru o comunicare publică.

4. În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă un operator care nu pune la dispoziție în camere aparate de radio sau televizoare, ci aparate de redare și fonograme corespunzătoare, utilizează fonogramele respective pentru o comunicare publică.

2 — JO L 346, p. 61, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 120.

3 — JO L 376, p. 28, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 14.

5. În al treilea rând, instanța de trimitere urmărește să afle dacă un stat membru care în asemenea cazuri nu prevede un drept la o remunerație echitabilă poate invoca excepția prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, potrivit căruia statele membre au posibilitatea de a prevedea limitări ale dreptului la o remunerație echitabilă în cazul unei utilizări personale.

6. Aceste întrebări se află în strânsă legătură pe fond cu Hotărârea SGAE⁴, în care Curtea a constatat mai întâi că există o comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională⁵ în cazul în care un operator hotelier difuzează un semnal prin intermediul unor televizoare instalate în camerele de hotel, independent de mijlocul tehnic prin care este transmis semnalul. De asemenea, Curtea a constatat că nici caracterul privat al camerelor de hotel nu se opune caracterului public al comunicării. În speță, se ridică în special problema dacă această jurisprudență cu privire la comunicarea publică a operelor care fac obiectul dreptului de autor, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, poate fi aplicată în cazul noțiunii de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, care privește drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme.

7. În plus, prezenta cauză este strâns legată de cauza SCF Consorzio Fonografici (C-135/10), în care vom prezenta concluziile noastre în aceeași zi cu prezenta cauză. În cauza SCF Consorzio Fonografici se ridică în special problema dacă, în cazul în care prin intermediul unui aparat de radio instalat în cabinetul unui medic stomatolog sunt difuzate emisiuni radio ascultate de pacienții săi, medicul vizat trebuie să plătească o remunerație echitabilă în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, întrucât comunică indirect către public fonogramele folosite în cadrul emisiunii radio.

II — Dreptul aplicabil

A — *Dreptul internațional*

1. Convenția de la Roma

8. Articolul 12 din Convenția de la Roma din 26 octombrie 1961 privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune (denumită în continuare „Convenția de la Roma”)⁶ prevede:

„Când o fonogramă publicată în scop comercial sau o reproducere a acestei fonograme este folosită în mod direct pentru radiodifuzare sau pentru orice fel de comunicare către public, cel care o folosește va plăti artiștilor interpreți sau executanți ori producătorilor de fonograme ori ambilor o remunerație echitabilă și unică. Legislația națională poate, în lipsa unei înțelegeri între cei interesați, să stabilească condițiile repartizării acestei remunerații.”

9. Articolul 15 alineatul 1 litera a) din Convenția de la Roma prevede:

„1. Oricare stat contractant are dreptul să prevadă în legislația sa națională excepții de la protecția garantată prin prezenta convenție, în următoarele cazuri:

a) când este vorba de o utilizare privată”.

4 — Hotărârea din 7 decembrie 2006 (C-306/05, Rec., p. I-11519).

5 — JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230.

6 — Citat după Monitorul Oficial German (Bundesgesetzblatt) 1965 II, p. 1245.

10. Articolul 16 alineatul 1 litera a) din Convenția de la Roma prevede:

„1. Oricare stat care devine parte la prezenta convenție acceptă toate obligațiile și beneficiază de toate avantajele pe care aceasta le prevede. Totuși, un stat va putea în orice moment să specifice, printr-o notificare depusă la Secretariatul General al Organizației Națiunilor Unite:

a) în ceea ce privește art. 12:

- (i) că el nu va aplica niciuna dintre dispozițiile acestui articol;
- (ii) că el nu va aplica dispozițiile acestui articol în ceea ce privește anumite utilizări;
- (iii) că el nu va aplica dispozițiile acestui articol în privința fonogramelor al căror producător nu este resortisant al unui stat contractant;
- (iv) că, în privința fonogramelor al căror producător este resortisant al unui alt stat contractant, el va limita întinderea și durata protecției prevăzute la acest articol la cele ale protecției pe care acest din urmă stat contractant o acordă fonogramelor fixate pentru prima dată de către resortisantul statului autor al declarației; totuși, când statul contractant al cărui resortisant este producătorul nu acordă protecția aceluiași beneficiar sau aceluiași beneficiari ca și statul contractant autor al declarației, acest fapt nu se va considera ca fiind o discriminare în ceea ce privește întinderea protecției;

[...]”

11. Republica Irlanda, care este parte contractantă a Convenției de la Roma, a dat o declarație potrivit articolului 16 alineatul 1 litera a) punctul (ii).

12. Uniunea nu este parte contractantă a Convenției de la Roma. La aceasta pot adera numai statele.

2. WPPT

13. Tratatul OMPI din 20 septembrie 1996 privind interpretările, execuțiile și fonogramele⁷ (denumit în continuare „WPPT”) cuprinde norme de drept internațional referitoare la drepturile conexe, care depășesc limitele Convenției de la Roma.

14. Articolul 1 din WPPT prevede:

„Raporturi cu alte convenții

(1) Nicio dispoziție din prezentul tratat nu permite derogări de la obligațiile pe care le au părțile contractante unele față de celelalte în temeiul Convenției internaționale privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, adoptată la Roma la 26 octombrie 1961 (denumită în continuare «Convenția de la Roma»).

(2) Protecția prevăzută de prezentul tratat nu afectează în niciun mod protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice. Ca urmare, nicio dispoziție din prezentul tratat nu va putea fi interpretată ca aducând atingere acestei protecții.

7 — A se vedea Decizia 2000/278/CE a Consiliului din 16 martie 2000 de aprobare, în numele Comunității Europene, a Tratatului OMPI privind drepturile de autor și a Tratatului OMPI privind interpretările și execuțiile și fonogramele (JO L 89, p. 6, Ediție specială, 11/vol. 20, p. 212).

(3) Între prezentul tratat și alte tratate nu există nicio legătură și se aplică fără să aducă atingere drepturilor și obligațiilor ce decurg din oricare alt tratat.”

15. Articolul 2 din WPPT, care reglementează definițiile, prevede la literele (f) și (g):

„În sensul prezentului tratat, se înțelege prin:

- (f) «radiodifuzare» transmitere fără fir a sunetelor sau a imaginilor și a sunetelor sau reprezentări ale acestora, în scopul recepționării de către public; [...]
- (g) «comunicare către public» a unei interpretări sau execuții sau a unei fonograme, transmiterea către public, prin orice mijloc, altul decât radiodifuzarea, a sunetelor unei interpretări sau execuții sau de sunete sau de reprezentări de sunete fixate în fonogramă. În sensul articolului 15, expresia «comunicare către public» desemnează, de asemenea, faptul de a face ca sunetele sau reprezentările de sunete fixate pe o fonogramă să aibă aptitudinea de a fi auzite de către public.”

16. În capitolul 2 din WPPT sunt prevăzute drepturile artiștilor interpreți sau executanți, iar în capitolul 3 din WPPT, drepturile producătorilor de fonograme. Capitolul 4 din WPPT conține dispoziții comune pentru artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme. Articolul 15 din WPPT, care face parte din acest ultim capitol, privește dreptul la remunerație pentru radiodifuzare și comunicare către public:

„(1) Artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme au dreptul la o remunerație echitabilă și unică în cazul în care fonogramele publicate în scopuri comerciale sunt utilizate direct sau indirect pentru radiodifuzare sau pentru orice comunicare către public.

(2) Părțile contractante pot prevedea în legislația lor națională ca remunerația echitabilă unică să fie pretinsă utilizatorului de către artistul interpret sau executant sau de către producătorul de fonograme sau de ambii. Părțile contractante pot adopta dispoziții legislative prin care să fie stabilite condițiile de repartizare a remunerației echitabile unice între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cazul în care nu se ajunge la un acord între părțile interesate.

(3) Orice parte contractantă poate declara, într-o notificare depusă la directorul general al OMPI, că va aplica dispozițiile alineatului (1) doar în privința anumitor utilizări sau că va limita aplicarea în orice alt mod sau că nu va aplica niciuna dintre aceste dispoziții.

(4) În sensul prezentului articol, se consideră că fonogramele puse la dispoziția publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la ele din locul și la momentul pe care îl alege în mod individual, au fost publicate în scopuri comerciale.”

17. Articolul 16 din WPPT, care poartă titlul „Limitări și excepții”, prevede:

„(1) Părțile contractante au facultatea de a prevedea în legislația lor națională, în ceea ce privește protecția artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme, limitări sau excepții de aceeași natură ca acelea care sunt prevăzute pentru protecția dreptului de autor asupra operelor literare și artistice.

(2) Părțile contractante trebuie să restrângă toate limitările sau excepțiile care însoțesc drepturile prevăzute de prezentul tratat la anumite cazuri speciale în care nu se aduce atingere exploatării normale a interpretării sau execuției sau a fonogramei și nici nu se cauzează vreun prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale artistului interpret sau executant sau ale producătorului fonogramei.”

18. Republica Irlanda și Uniunea sunt părți contractante la WPPT. Nici Republica Irlanda, nici Uniunea nu au depus o declarație în temeiul articolului 15 alineatul (3) din WPPT.

B — *Dreptul Uniunii*⁸

1. Directiva 92/100

19. Considerentele al cincilea, al șaptelea-al zecelea, al cincisprezecelea-al șaptesprezecelea și al douăzecilea ale Directivei 92/100 sunt redactate după cum urmează:

„întrucât protecția corespunzătoare, prin drepturile de închiriere și de împrumut, a operelor care fac obiectul dreptului de autor și a obiectelor protejate prin drepturi conexe, precum și protecția obiectelor prin dreptul de fixare, dreptul de reproducere, dreptul de distribuire, dreptul de radiodifuziune și televiziune și dreptul de comunicare publică pot fi considerate, în consecință, ca având o importanță fundamentală pentru dezvoltarea economică și culturală a Comunității;

[...]

întrucât continuitatea activității creatoare și artistice a autorilor și artiștilor interpreți sau executanți presupune ca aceștia să primească un venit corespunzător, iar investițiile necesare, în special pentru producția de fonograme și de filme, sunt extrem de ridicate și de riscante; întrucât numai o protecție juridică adecvată a titularilor de drepturi permite garantarea efectivă a posibilităților de a primi acest venit și de a amortiza aceste investiții;

întrucât aceste activități creatoare, artistice și de antreprenariat sunt desfășurate, în mare măsură, de persoane independente; întrucât exercitarea acestor activități trebuie să fie ușurată prin asigurarea unei protecții armonizate din punct de vedere juridic în Comunitate;

întrucât, în măsura în care aceste activități constituie în principal servicii, prestarea acestora trebuie să fie facilitată în egală măsură prin crearea unui cadru juridic armonizat în Comunitate;

întrucât se impune armonizarea legislațiilor statelor membre în vederea respectării convențiilor internaționale pe care sunt fondate dreptul de autor și drepturile conexe în numeroase state membre;

[...]

întrucât este necesar să se introducă un regim care să asigure o remunerație echitabilă, la care nu se poate renunța, autorilor și artiștilor interpreți sau executanți, care trebuie să aibă posibilitatea de a încredința gestiunea acestui drept unor societăți de gestiune colectivă care îi reprezintă;

întrucât această remunerație echitabilă poate fi achitată pe baza uneia sau mai multor plăți în orice moment, la încheierea contractului sau ulterior;

întrucât această remunerație echitabilă trebuie să țină seama de importanța contribuției autorilor și artiștilor interpreți sau executanți în cauză la fonogramă sau film;

[...]

întrucât statele membre pot să prevadă, pentru titularii de drepturi conexe, dispoziții mai protectoare decât cele prevăzute la articolul 8 din prezenta directivă;

[...]”

8 — În sensul denumirilor utilizate în TUE și în TFUE, noțiunea „drept al Uniunii” este utilizată atât pentru dreptul comunitar, cât și pentru dreptul Uniunii. În măsura în care în continuare sunt avute în vedere dispoziții individuale de drept primar, sunt evocate norme aplicabile *ratione temporis*.

20. Articolul 8 din Directiva 92/100 are titlul „Radiodifuziunea sau televiziunea și comunicarea publică” și prevede:

„(1) Statele membre prevăd pentru artiștii interpreți sau executanți dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuziunea sau televiziunea prin intermediul undelor radioelectrice și comunicarea publică a execuțiilor lor, cu excepția cazului în care execuția este ea însăși deja o execuție radiodifuzată/televizată sau efectuată pornind de la o fixare.

(2) Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări/televizări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot determina condițiile repartizării remunerației între aceștia.

(3) Statele membre prevăd pentru organismele de radiodifuziune și televiziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuzarea sau televiziunea emisiunilor lor prin intermediul undelor radioelectrice, precum și comunicarea publică a emisiunilor lor, dacă această comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.”

21. Articolul 10 din Directiva 92/100 prevede:

„Limitările drepturilor

(1) Statele membre au dreptul de a prevedea limitări ale drepturilor menționate în capitolul II în cazul:

(a) uzului personal;

[...]

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), orice stat membru poate să prevadă, în ceea ce privește protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme, a organismelor de radiodifuziune și televiziune și a producătorilor primelor fixări de filme, limitări de aceeași natură ca și cele prevăzute de legislația pentru protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice. Cu toate acestea, licențele obligatorii nu pot fi prevăzute decât în măsura în care sunt compatibile cu Convenția de la Roma.

(3) Alineatul (1) litera (a) se aplică fără să aducă atingere oricărei legislații existente sau viitoare privind remunerația pentru reproducerea pentru uz personal.”

2. Directiva 2006/115

22. Directiva 2006/115 reprezintă versiunea consolidată a Directivei 1992/100. Considerentele (3), (5)-(7), (12), (13) și (16) ale Directivei 2006/115 sunt redactate după cum urmează:

„(3) Protecția corespunzătoare, prin drepturile de închiriere și de împrumut, a operelor care fac obiectul dreptului de autor și a obiectelor protejate prin drepturi conexe, precum și protecția obiectelor prin dreptul de fixare, dreptul de distribuție, dreptul de radiodifuziune și televiziune și dreptul de comunicare publică pot fi considerate, în consecință, ca având o importanță fundamentală pentru dezvoltarea economică și culturală a Comunității.

[...]

- (5) Pentru continuitatea activității creatoare și artistice a autorilor și artiștilor interpreți sau executanți este necesar ca aceștia să primească un venit corespunzător, iar investițiile necesare, în special pentru producția de fonograme și de filme, sunt extrem de ridicate și de riscante. Numai o protecție juridică adecvată a titularilor de drepturi permite garantarea efectivă a posibilităților de a primi acest venit și de a amortiza aceste investiții.
- (6) Aceste activități creatoare, artistice și de impresariat sunt desfășurate, în mare măsură, de persoane care desfășoară activități independente. Exercițarea acestor activități trebuie să fie ușurată prin asigurarea unei protecții armonizate din punct de vedere juridic în Comunitate. În măsura în care aceste activități constituie în principal servicii, prestarea acestora trebuie să fie facilitată în egală măsură prin crearea unui cadru juridic armonizat în Comunitate.
- (7) Se impune armonizarea legislațiilor statelor membre într-un mod care să nu contravină respectării convențiilor internaționale pe care sunt fondate legislațiile referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe din numeroase state membre.

[...]

- (12) Este necesar să se introducă un regim care să asigure o remunerație echitabilă, la care nu se poate renunța, a autorilor și artiștilor interpreți sau executanți, care trebuie să-și păstreze posibilitatea de a încredința gestiunea acestui drept unor societăți de gestiune colectivă care îi reprezintă.
- (13) Această remunerație echitabilă poate fi achitată pe baza uneia sau mai multor plăți în orice moment la încheierea contractului sau ulterior. Ea trebuie să ia în considerare importanța contribuției autorilor și artiștilor interpreți sau executanți în cauză la fonogramă sau film.

[...]

- (16) Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea să prevadă, pentru titularii de drepturi conexe dreptului de autor, dispoziții de protecție mai amplă decât dispozițiile prezentei directive cu privire la radiodifuziune sau televiziune și la comunicarea publică.”

23. Capitolul 2 din directivă reglementează drepturile conexe drepturilor de autor. Articolul 8 din directivă, care privește radiodifuziunea și comunicarea publică, prevede:

„(1) Statele membre prevăd pentru artiștii interpreți sau executanți dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuziunea prin intermediul undelor radioelectrice și comunicarea publică a interpretării lor, cu excepția cazului în care interpretarea este ea însăși deja o interpretare radiodifuzată sau efectuată pornind de la o fixare.

(2) Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot stabili condițiile repartizării remunerației între aceștia.

(3) Statele membre prevăd pentru organismele de radiodifuziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice retransmiterea emisiunilor lor prin intermediul undelor radioelectrice, precum și comunicarea publică a emisiunilor lor, în cazul în care această comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.”

24. Articolul 10 din directivă, cu titlul „Limitarea drepturilor”, are următoarea formulare:

„(1) Statele membre au posibilitatea de a prevedea limitări ale drepturilor menționate în prezentul capitolul în cazul:

(a) unei utilizări personale;

[...]

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), orice stat membru poate să prevadă, în ceea ce privește protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme, a organismelor de radiodifuziune și a producătorilor primelor fixări de filme, limitări de aceeași natură ca și cele prevăzute de legislația pentru protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice.

Cu toate acestea, licențe obligatorii nu pot fi prevăzute decât în măsura în care sunt compatibile cu Convenția de la Roma.

(3) Limitările menționate la alineatele (1) și (2) se aplică numai în anumite cazuri speciale, care nu contravin unei exploatare normale a obiectului protejat și nu prejudiciază în mod nerezonabil interesele legitime ale titularului de drepturi.”

25. Articolul 14 din directivă are titlul „Abrogarea” și prevede:

„Directiva 92/100/CEE se abrogă, fără a se aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele pentru transpunerea directivelor în legislația lor națională, stabilite în anexa I partea B.

Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.”

3. Directiva 2001/29

26. Considerentele (9)-(12), (15), (23), (24) și (27) ale Directivei 2001/29 au următoarea formulare:

„(9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. Protecția lor contribuie la menținerea și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor, consumatorilor, culturii, industriei și publicului larg. În consecință, proprietatea intelectuală a fost recunoscută ca parte integrantă a proprietății.

(10) Autorii sau artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, pentru a-și putea continua munca creativă și artistică, la fel ca și producătorii, pentru a putea finanța această muncă. Investiția necesară pentru a produce produse ca fonograme, filme sau produse multimedia și servicii, cum ar fi «serviciile la cerere», este considerabilă. Pentru a asigura o astfel de remunerație și pentru a obține un randament satisfăcător al investiției, este necesară o protecție juridică adecvată a drepturilor de proprietate intelectuală.

(11) Un sistem eficient și riguros de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe este unul dintre principalele instrumente care garantează creativității și producției culturale europene obținerea resurselor necesare și păstrarea autonomiei și demnității creatorilor și artiștilor interpreți sau executanți.

(12) Protecția adecvată a operelor care sunt protejate prin dreptul de autor sau care fac obiectul drepturilor conexe este, de asemenea, de mare importanță din punct de vedere cultural. Articolul 151 din tratat obligă Comunitatea să țină cont, în acțiunile sale, de aspectele culturale.

[...]

(15) Conferința Diplomatică care a avut loc în decembrie 1996, sub auspiciile Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI), a condus la adoptarea a două noi tratate, «Tratatul OMPI privind dreptul de autor» și «Tratatul OMPI privind interpretările sau execuțiile și fonogramele», care reglementează protecția autorilor, respectiv protecția artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme. Aceste tratate actualizează semnificativ protecția internațională a dreptului de autor și a drepturilor conexe, în special în ceea ce privește așa-zisa «agendă digitală», și îmbunătățesc mijloacele de combatere a pirateriei din lumea întreagă. Comunitatea și majoritatea statelor membre au semnat deja aceste tratate, iar procedurile pentru ratificarea lor sunt în curs. Prezenta directivă servește la aplicarea unora dintre noile obligații internaționale.

[...]

(23) Prezenta directivă trebuie să armonizeze într-o mai mare măsură dreptul de autor asupra actelor de comunicare publică. Acest drept trebuie înțeles în sens larg ca acoperind orice comunicare către public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării. Acest drept include orice transmisie sau retransmisie, de orice natură, a unei opere către public, prin cablu sau fără cablu, inclusiv radiodifuziunea. Acest drept nu ar trebui să includă niciun alt act.

(24) Dreptul de a pune la dispoziția publicului obiectele menționate la articolul 3 alineatul (2) trebuie înțeles ca reglementând toate operațiunile de punere la dispoziția publicului care nu este prezent în locul de proveniență a actului de punere la dispoziție și ca neincluzând niciun alt act.

[...]

(27) Simpla furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea nu reprezintă comunicare în înțelesul prezentei directive.

[...]”

27. Articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2001/29 prevede:

„(1) Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

(2) Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice punerea la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment:

(a) pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;

(b) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;

[...]

(d) pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.”

C — Dreptul național

28. În dreptul național, dispozițiile relevante sunt prevăzute în Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe 2000-2007 (Copyright and Related Rights Act 2000–2007, denumită în continuare „Legea din 2000”).

29. A doua parte a Legii din 2000 este intitulată „Dreptul de autor”.

30. Cu privire la fonograme, Legea din 2000 prevede în articolul 17 alineatul 2 litera b) un drept de autor pentru fonograme. Potrivit articolului 21 litera a) și articolului 23 alineatul 1, producătorul unei fonograme este autorul acesteia și, prin urmare, primul titular al dreptului de autor asupra fonogramei.

31. Capitolul 4 din Legea din 2000 poartă titlul „Drepturile titularului de drepturi de autor”.

32. Potrivit articolului 37 alineatul 1 litera b) din acest capitol, titularul dreptului de autor (inclusiv producătorul unei fonograme) are dreptul exclusiv „de a pune opera la dispoziția publicului”. Așadar, potrivit legislației irlandeze, producătorul unei fonograme are parțial mai multe drepturi decât ar avea potrivit Directivei 92/100, respectiv Directivei 2006/115.

33. Potrivit articolului 37 alineatul 2 din Legea din 2000, se aduce atingere dreptului de autor în cazul în care se întreprind acțiuni restricționate de dreptul de autor, fără licență din partea titularului dreptului, sau se permite unei alte persoane să întreprindă astfel de acțiuni.

34. În orice caz, articolul 38 din Legea din 2000 instituie drepturile de utilizare pentru comunicarea publică a fonogramelor și pentru utilizarea lor în cadrul serviciilor radiodifuzate sau difuzate prin cablu. Potrivit acestuia, utilizarea respectivelor înregistrări este permisă oricărei persoane, cu condiția ca aceasta să fie dispusă să ofere o remunerație echitabilă pentru redarea sau pentru utilizarea lor în cadrul serviciilor radiodifuzate sau difuzate prin cablu și să respecte celelalte condiții prevăzute la articolul 38 din Legea din 2000.

35. Capitolul 6 din Legea din 2000 reglementează acțiunile care sunt permise în legătură cu operele care fac obiectul dreptului de autor.

36. Articolul 97 din acest capitol prevede:

„1. Sub rezerva alineatului 2, nu constituie o încălcare a dreptului de autor asupra unei fonograme, a unei radiodifuzări sau a unei difuzări prin cablu faptul că aceasta este audiată sau vizionată în locul în care este audiată sau vizionată

a) în zonele dintr-o clădire în care sunt puse la dispoziție spații de dormit pentru locatari sau pentru cei găzduiți;

b) ca parte a facilităților acordate exclusiv sau în principal locatarilor sau celor găzduiți.

2. Alineatul 1 nu se aplică niciuneia dintre zonele de clădire care fac obiectul acestuia în cazul în care se percepe o plată specială pentru a intra în zona din clădire în care fonograma, radiodifuzarea sau difuzarea prin cablu poate fi audiată sau vizionată.”

37. A treia parte a Legii din 2000 privește drepturile artiștilor interpreți sau executanți. Articolul 246 din Legea din 2000, care face parte din aceasta, conține o excepție comparabilă cu cea prevăzută la articolul 97 privind artiștii interpreți sau executanți.

38. Pentru autorii de opere literare, artistice, de artă dramatică sau muzicale în sensul Directivei 2001/29 nu există nicio excepție corespunzătoare articolelor 97 și 246.

III — Situația de fapt

39. Reclamanta din acțiunea principală este un organism de gestiune colectivă. Membrii săi sunt producători de fonograme, titulari ai drepturilor conexe asupra fonogramelor. Reclamanta invocă, în numele membrilor săi, drepturile acestora ce rezultă din comunicarea publică a fonogramelor.

40. Pârâtul din acțiunea principală este statul irlandez.

41. Reclamanta din acțiunea principală consideră că statul irlandez nu a transpus corect Directivele 92/100 și 2006/115. Articolul 97 alineatul 1 din Legea din 2000 nu ar fi compatibil cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, întrucât prevede că nu se poate invoca niciun drept la o remunerație echitabilă pentru difuzarea de fonograme prin intermediul televizoarelor, al aparatelor de radio și al sistemelor audio în camerele de hotel și în pensiunile irlandeze, ca parte a serviciilor prestate de acestea.

42. Reclamanta din acțiunea principală a formulat o acțiune împotriva statului irlandez, prin care solicită în primul rând să se constate că, prin adoptarea articolului 97 alineatul 1 din Legea din 2000, statul irlandez și-a încălcat obligația de transpunere a articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, și a încălcat articolul 10 CE. În al doilea rând, reclamanta solicită repararea prejudiciului astfel cauzat.

IV — Procedura în fața instanței de trimitere și întrebările preliminare

43. Instanța de trimitere ridică problema dacă exceptarea de la obligația de plată a unei remunerații echitabile, potrivit articolului 97 alineatul 1 litera a) și articolului 246 din Legea din 2000, este compatibilă cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115, în măsura în care se scutește de la plata unei remunerații echitabile difuzarea de fonograme, radiodifuzarea sau difuzarea prin cablu în camerele de hotel sau în pensiuni. În acest context, instanța de trimitere adresează Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Un operator hotelier care instalează în camerele clienților televizoare și/sau aparate de radio la care difuzează un semnal radio are calitatea de «utilizator» care realizează o «comunicare publică» a unei fonograme care poate fi radiodifuzată în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 1): articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 obligă statele membre să acorde un drept la plata unei remunerații echitabile din partea operatorului hotelier, pe lângă remunerația echitabilă din partea autorului difuzării pentru emiterea fonogramei?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 1): articolul 10 din Directiva 2006/115 permite statelor membre să îi scutească pe operatorii hotelieri de obligația de plată a unei «remunerați[i] echitabil[e] unic[e]» în temeiul «unei utilizări personale» în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115?
- 4) Un operator hotelier care pune la dispoziție în camerele clienților aparate (în afara televizoarelor și a aparatelor de radio) și fonograme în formă analogică sau digitală care pot fi emise sau ascultate la asemenea aparate are calitatea de «utilizator» care realizează o «comunicare publică» a fonogramei în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115?

5) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 4), articolul 10 din Directiva 2006/115 permite statelor membre să îi scutească pe operatorii hotelieri de obligația de plată a unei «remunerați[i] echitabil[e] unic[e]» în temeiul «unei utilizări personale» în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115?”

44. Potrivit instanței de trimitere, procedura nu privește zonele accesibile publicului ale hotelurilor și ale pensiunilor, ci exclusiv camerele de hotel sau camerele pensiunilor. De asemenea, procedura nu privește transmisiile interactive sau la cerere.

V — Procedura în fața Curții

45. Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare a fost înregistrată la grefa Curții la 7 aprilie 2010.

46. În cadrul procedurii scrise, au depus observații reclamanta din acțiunea principală, guvernele irlandez și elen, precum și Comisia.

47. La ședința comună în prezenta cauză și în cauza C-135/10, SCF Consorzio Fonografici, care a avut loc la 7 aprilie 2011, au participat reprezentanți ai reclamantei din acțiunea principală, ai SCF Consorzio Fonografici, ai lui Marco del Corso, ai guvernelor italian, irlandez, elen și francez, precum și ai Comisiei.

VI — Observații introductive

48. În acțiunea principală, reclamanta solicită repararea prejudiciului cauzat de statul irlandez pentru încălcarea dreptului Uniunii. Potrivit jurisprudenței Curții, un asemenea drept este, în principiu, prevăzut în legislația Uniunii în cazul în care există o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept al Uniunii care conferă drepturi particularilor, iar încălcarea cauzează în mod direct un prejudiciu⁹. Instanța de trimitere s-a limitat în mod intenționat în întrebările sale la problema dacă statul irlandez și-a încălcat obligația de transpunere a articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, respectiv din Directiva 2006/115. În cazul în care, având în vedere considerațiile următoare privind interpretarea acestor dispoziții, problema ridicată va primi un răspuns afirmativ, instanța de trimitere va trebui să examineze în continuare, în cazul în care urmărește să invoce răspunderea statului potrivit dreptului Uniunii, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții ale acestei răspunderi.

49. În plus, dorim să precizăm că, pentru simplificare, ne vom referi în continuare numai la Directiva 2006/115. Este adevărat că întrebarea privind încălcarea dreptului Uniunii face trimitere atât la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, cât și la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, dar Directiva 2006/115 este doar o versiune codificată a Directivei 92/100, astfel încât articolul 8 alineatul (2) este identic în ambele directive. Prin urmare, ne vom referi în continuare numai la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, însă cele afirmate se aplică *mutatis mutandis* și articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100. Tot pentru simplificare, ne vom referi în continuare numai la operatorii hotelieri, însă respectivele afirmații se aplică *mutatis mutandis* și operatorilor de pensiuni.

9 — Hotărârea din 19 noiembrie 1991, Francovich și alții (C-6/90 și C-9/90, Rec., p. I-5357, punctul 35), Hotărârea din 5 martie 1996, Brasserie du pêcheur și Factortame (C-46/93 și C-48/93, Rec., p. I-1029, punctul 31), și Hotărârea din 9 decembrie 2010, Combinatie Spijker Infrabouw/De Jonge Konstruktie și alții (C-568/08, Rep., p. I-12655, punctul 87).

VII — Cu privire la prima și la a doua întrebare preliminară

50. Prin intermediul primelor două întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că un operator hotelier care instalează în camerele de hotel televizoare și/sau aparate de radio la care difuzează un semnal radio trebuie să plătească o remunerație echitabilă pentru comunicarea indirectă a fonogramelor utilizate în cadrul programelor radiodifuzate.

51. Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 prevede că o remunerație echitabilă trebuie plătită în cazul în care o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări sau pentru orice comunicare publică. În continuare, pentru simplificare, ne vom referi numai la cazul în care este vorba de o fonogramă publicată în scopuri comerciale, dar considerațiile se aplică *mutatis mutandis* și reproducerilor unei astfel de fonograme.

52. Instanța de trimitere urmărește în primul rând să afle dacă, într-o situație precum cea în speță, operatorul hotelier realizează o „comunicare publică” și dacă are calitatea de „utilizator” în sensul respectivei dispoziții. În continuare, urmărește să afle dacă o asemenea obligație poate exista și în cazul în care organismele de radiodifuziune care emit programele de televiziune sau de radio au plătit deja o remunerație echitabilă pentru faptul că utilizează fonogramele în emisiunile sale.

A — Principalele argumente ale părților

53. În opinia *reclamantei din acțiunea principală* și a *guvernului francez*, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că operatorul hotelier este obligat să plătească o remunerație echitabilă într-o situație precum cea în speță.

54. În primul rând, ar exista o comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Această noțiune este o noțiune autonomă de drept al Uniunii, care ar trebui interpretată în sensul noțiunii de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, un argument în această privință fiind și faptul că ambele dispoziții au același mod de redactare. Deosebiriile dintre nivelul de protecție al drepturilor de autor și cel al protecției drepturilor conexe nu ar exclude o interpretare concordantă a noțiunii de comunicare publică. Potrivit obiectivelor reglementării, ar trebui să fie remunerați echitabil nu numai autorii, ci și artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme; acestora din urmă ar trebui să le fie asigurată o remunerație echitabilă pentru investițiile pline de riscuri în domeniul producției de fonograme. În acest context, guvernul francez relevă că obiectivul Directivei 2001/29 de evitare a denaturărilor determinate de dispoziții nearmonizate militează în favoarea unei interpretări concordante a noțiunii de comunicare publică. Denaturările ca urmare a faptului că statele membre dispun deja de posibilitatea de a prevedea excepții și limitări ar fi amplificate dacă interpretarea noțiunii de comunicare publică ar rămâne la aprecierea statelor membre. O interpretare uniformă a noțiunii de comunicare publică ar fi necesară și pentru că, potrivit Directivei 2006/116/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe¹⁰, ar avea importanță în ceea ce privește durata de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe. Reclamanta din acțiunea principală arată că sunt incluse și transmisiile indirecte. În Hotărârea SGAE, Curtea a decis, într-o cauză similară, că exista o comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. A fost suficient ca accesul la emisiunile de radio sau de televiziune să fie asigurat prin aparate de radio sau prin televizoare la care este transmis un semnal. Nu a fost relevant dacă aparatele au fost sau nu au fost utilizate efectiv de clienții hotelului. Prin faptul că au permis accesul la programul de radio și de televiziune, operatorii hotelieri ar fi prestat servicii suplimentare și astfel ar fi urmărit un interes economic.

10 — JO L 372, p. 12, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 7.

55. În al doilea rând, în opinia reclamantei din acțiunea principală și a guvernului francez, faptul că, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, trebuie plătită doar o remunerație unică nu se opune obligației de plată a unei remunerații echitabile. Aceasta nu ar însemna că un operator hotelier nu mai trebuie să plătească nicio remunerație pentru o comunicare publică dacă organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație. Dimpotrivă, pentru fiecare utilizare relevantă potrivit articolului 8 alineatul (2) din directivă ar trebui să fie plătită o remunerație echitabilă, independent dacă utilizarea este directă sau indirectă. Faptul că respectiva dispoziție prevede o remunerație echitabilă unică ar semnifica doar că operatorul hotelier trebuie să plătească o singură remunerație care apoi trebuie împărțită între producători și artiștii interpreți sau executanți. O asemenea interpretare nu ar fi exclusă de Hotărârea Curții pronunțată în cauza SENA¹¹, întrucât în respectiva hotărâre Curtea a abordat doar problema dispozițiilor de drept al Uniunii referitoare la întinderea remunerației.

56. *Guvernele irlandez și elen* consideră că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu ar putea fi interpretat în sensul că operatorul hotelier este obligat să plătească o remunerație echitabilă într-o situație precum cea în speță.

57. În primul rând, potrivit opiniei guvernului irlandez, la întrebarea dacă suntem în prezența unei comunicări publice trebuie să se răspundă în conformitate cu legislația națională.

58. În al doilea rând, potrivit opiniei guvernelor irlandez și elen, în speță nu există o comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Prin aceasta s-ar înțelege doar comunicarea făcută într-o discotecă, în cadrul unui concert sau într-un bar. În acest context, guvernul irlandez relevă că noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu poate fi interpretată în același mod în care Curtea a interpretat, în Hotărârea SGAE, noțiunea de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. În primul rând, articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 prevede un drept absolut pentru autori. Dimpotrivă, pentru producătorul de fonograme este prevăzut un drept absolut numai în ceea ce privește punerea la dispoziția publicului, potrivit articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2001/29, în timp ce pentru comunicarea publică potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 este prevăzut doar un drept economic. În plus, aceste drepturi s-ar încadra în contexte diferite de drept internațional. În special, noțiunea de comunicare publică definită la articolul 2 litera (g) din WPPT ar fi mai restrânsă decât noțiunea utilizată la articolul 8 din Tratatul OMPI privind drepturile de autor. În acest context, guvernul irlandez subliniază că, potrivit articolului 2 litera (g) din WPPT, fonogramele trebuie să fie auzite, ceea ce se întâmplă numai dacă aparatul de radio sau televizorul este efectiv pornit. În plus, Curtea și-ar fi întemeiat interpretarea noțiunii de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 pe faptul că în această noțiune este inclus și dreptul de punere la dispoziția publicului. Dimpotrivă, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu ar prevedea niciun drept la o remunerație echitabilă pentru „punerea la dispoziția publicului” a unei fonograme. În plus, considerentele Directivei 2001/29, pe de o parte, și ale Directivei 2006/115, pe de altă parte, ar fi defavorabile unei interpretări concordante a noțiunii de comunicare publică. În plus, în cadrul codificării Directivei 92/100 în Directiva 2006/115 nu se face nicio trimitere la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și nici nu se precizează dacă sunt incluse și comunicările indirecte. În plus, ar trebui să se țină seama de posibilitățile de derogare oferite de Convenția de la Roma și de WPPT. În sfârșit, împotriva unor interpretări concordante pledează și aspectul că statele membre pot prevedea drepturi mai ample. Guvernul elen adaugă argumentul că o interpretare prea largă a noțiunii de comunicare publică ar putea duce la rezultate nedorite, întrucât în acest caz instalarea unei antene centrale într-un bloc de locuințe și închirierea de televizoare sau de aparate de radio ar putea fi interpretate drept comunicare publică. În prezenta cauză ar fi vorba doar de recepționarea unei emisiuni, protejată prin drepturile fundamentale. În plus, ar trebui să se țină seama de interesele sectorului turistic.

11 — Hotărârea din 6 februarie 2003 (C-245/00, Rec., p. I-1251).

59. În al treilea rând, în opinia guvernelor elen și irlandez, un operator hotelier într-o situație asemenea celei în speță nu are calitatea de utilizator în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Guvernul irlandez evidențiază mai întâi că operatorul hotelier doar pune la dispoziție aparatele și asistența tehnică pentru recepționarea semnalelor corespunzătoare. În măsura în care operatorul hotelier nu conectează respectivele aparate, nu ar avea calitatea de utilizator. Atât timp cât aparatele nu sunt pornite de către operatorul hotelier, acesta nu este un utilizator. De asemenea, ar trebui să se țină seama de faptul că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, spre deosebire de articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, se referă la utilizator. În opinia guvernului elen, numai organismele de radiodifuziune și de televiziune ar fi utilizatori; operatorul hotelier face doar posibilă recepționarea emisiunilor. Această recepționare este protejată prin drepturile fundamentale și de aceea nu prezintă relevanță din perspectiva drepturilor de autor.

60. În al patrulea rând, în opinia guvernelor elen și irlandez, dreptul la o remunerație echitabilă trebuie refuzat și pentru că, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, operatorul hotelier nu ar trebui să plătească o nouă remunerație dacă organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizare. În opinia guvernului irlandez, acest aspect rezultă atât din utilizarea cuvintelor „sau” și „unică”, cât și din legătura sistematică dintre alineatele articolului 8 din directivă. O asemenea plată nu ar fi nici echitabilă, întrucât organismul de radiodifuziune a trebuit să plătească deja o remunerație. În opinia guvernului elen, remunerația plătită de organismul de radiodifuziune sau de televiziune acoperă și recepționarea emisiunilor cu aparatele de radio și cu televizoarele din camerele de hotel. De asemenea, ar trebui să se țină seama de faptul că în anumite state membre, precum Grecia, trebuie să se plătească o taxă pentru a putea recepționa programele de radio și de televiziune. Aceasta este plătită și de hotel și astfel indirect, prin prețul camerei, și de clienți.

61. *Comisia* susține de asemenea că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu trebuie interpretat în sensul că, într-o situație asemenea celei în speță, un stat membru este obligat să plătească o remunerație echitabilă.

62. Jurisprudența Curții cu privire la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 nu ar putea fi aplicată fără rezerve în cazul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Dimpotrivă, ar trebui să fie luate în considerare deosebirile dintre aceste două dispoziții. În timp ce autorului îi este acordat cel mai înalt nivel de protecție și, astfel, un drept exclusiv, producătorului de fonograme i se acordă numai un drept la o remunerație echitabilă mai limitat. De asemenea, cele două dispoziții s-ar încadra în contexte diferite de drept internațional.

63. *Comisia* susține că, în pofida acestor deosebiri, într-o situație asemenea celei în speță trebuie să se plece de la premisa unei comunicări publice potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. În primul rând, respectiva dispoziție ar cuprinde și transmisiile indirecte. De asemenea, din articolul 2 litera (g) din WPPT ar rezulta că, pentru a exista o comunicare către public în sensul articolului 15 alineatul (1) din WPPT, este suficient ca fonograma să fie pusă la dispoziția publicului sub o formă care are aptitudinea de a fi auzită. În plus, comunicarea ar fi publică. Caracterul public al comunicării depinde de aspectul dacă locația în care este redată fonograma este privată sau publică, dacă respectiva comunicare are o valoare economică și cât de vast este cercul ascultătorilor. Potrivit acestor criterii, în speță trebuie să se plece de la premisa unei comunicări publice, precum în Hotărârea SGAE, citată anterior.

64. În orice caz, *Comisia* consideră că, în speță, plata unei remunerații suplimentare de către operatorii hotelieri nu este echitabilă. În primul rând, în cadrul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, statele membre ar dispune de o putere de apreciere care ar rezulta din posibilitatea de a prevedea limitări și excepții, acordată acestora de dreptul internațional. Statelor membre li s-ar permite nu numai să decidă asupra situațiilor în care o remunerație este echitabilă, ci și dacă remunerația este într-adevăr echitabilă. În al doilea rând, nu ar fi compatibil cu nivelul de protecție diferit conferit de articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, pe de o parte, și de articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, pe de altă parte, ca, într-o situație asemenea celei în speță, în care postul de radio a plătit deja o remunerație echitabilă, operatorul hotelier să plătească încă o remunerație. În schimb, nu ar fi irelevantă problema dacă publicul are sau nu are un interes în ceea ce privește comunicarea.

B — *Apreciere juridică*

65. Aceste întrebări apar pe fondul Hotărârii Curții din cauza SGAE¹². În respectiva hotărâre, Curtea a stabilit că un operator hotelier care difuzează un semnal de televiziune prin intermediul televizoarelor instalate în camerele de hotel efectuează o comunicare publică a operelor utilizate în emisiunea televizată, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Această dispoziție reglementează dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor sale. În prezentul litigiu, disputa părților privește, în esență, aspectul dacă interpretarea dată noțiunii de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 poate fi aplicată aceleiași noțiuni de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. În acest context, ne vom referi în primul rând la Hotărârea SGAE (1), înainte de a aborda interpretarea articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 (2).

1. Cu privire la interpretarea noțiunii de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29

66. În Hotărârea SGAE, Curtea a stabilit că difuzarea unui semnal prin intermediul televizoarelor instalate în camerele de hotel, efectuată de un hotel în beneficiul clienților săi, reprezintă o comunicare publică potrivit articolului 3 alineatul (1) din directiva menționată, independent de mijlocul tehnic de transmisie a semnalului. Respectiva hotărâre este motivată în modul următor.

67. În primul rând s-a făcut trimitere la considerentele Directivei 2001/29. Mai întâi, Curtea s-a referit la considerentul (23), potrivit căruia noțiunea de comunicare publică trebuie să fie înțeleasă în sens larg¹³. Apoi a explicat faptul că numai astfel poate fi realizat obiectivul enunțat în considerentele (9) și (10), de a atinge un nivel ridicat de protecție pentru autori, care trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor¹⁴.

68. În al doilea rând, Curtea de Justiție a invocat jurisprudența sa cu privire la alte dispoziții de drept al Uniunii¹⁵.

69. În al treilea rând, Curtea s-a referit la efectele cumulative care rezultă din faptul că de obicei clienții hotelului se succedă rapid în camerele în care sunt instalate televizoare și astfel punerea în dispoziție a operelor poate dobândi o importanță considerabilă¹⁶.

70. În al patrulea rând, Curtea a stabilit că, potrivit articolului 11 bis alineatul (1) punctul (2) din Convenția de Berna, cu revizuirile ulterioare, o comunicare publică de sine stătătoare este orice comunicare publică a operei radiodifuzate, când această comunicare este făcută printr-un alt organism decât cel de origine. Astfel, opera este comunicată indirect unui public nou, prin redifuzarea emisiunii prin radio sau televiziune¹⁷.

12 — Citată la nota de subsol 4.

13 — *Ibidem*, punctul 36.

14 — *Ibidem*, punctul 36.

15 — *Ibidem*, punctul 37. În acest context, a invocat mai întâi Hotărârea din 2 iunie 2005, *Mediakabel* (C-89/04, Rec., p. I-4891, punctul 30), în care, în legătură cu articolul 1 litera (a) din Directiva 89/552/CEE a Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune (JO L 298, p. 23, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 215), a interpretat noțiunea de recepționare a unei transmisii televizate de către public ca depinzând de existența unui număr nedeterminat de potențiali telespectatori. De asemenea, s-a făcut trimitere și la Hotărârea din 14 iulie 2005, *Lagardère Active Broadcast* (C-192/04, Rec., p. I-7199, punctul 31), în care, în legătură cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu (JO L 248, p. 15, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 134), a interpretat noțiunea de comunicare publică prin satelit ca depinzând de existența unui număr nedeterminat de potențiali ascultători.

16 — *Ibidem*, punctele 38 și 39.

17 — *Ibidem*, punctul 40.

71. În al cincilea rând, în respectivul context, Curtea a definit caracterul public al unei comunicări indirecte prin trimitere la ghidul OMPI, având în vedere consimțământul acordat deja de autor, și a arătat că autorizația autorului privind transmiterea prin unde radio a operei sale acoperă doar utilizatorii direcți, prin urmare deținătorii de aparate de recepție care recepționează emisiunea doar într-un cerc privat sau familial. În orice caz, atunci când transmiterea vizează un cerc de persoane mai vast, adesea în scopuri comerciale, o nouă parte a publicului are posibilitatea de a audia sau de a viziona opera. Comunicarea emisiunii prin difuzoare sau prin dispozitive similare nu mai constituie doar o recepționare a emisiunii în sine, ci reprezintă o acțiune independentă prin care opera difuzată este comunicată unui public nou¹⁸.

72. În al șaselea rând, Curtea a constatat că clienții unui hotel reprezintă un public nou. Hotelul reprezintă un organism care, în deplină cunoștință de urmările comportamentului său, intervine pentru a oferi clienților acces la operele protejate¹⁹.

73. În al șaptelea rând, Curtea a relevat că pentru a exista o comunicare publică este suficient ca opera să fie pusă la dispoziția publicului astfel încât persoanele care îl alcătuiesc să poată avea acces la aceasta²⁰.

74. În al optulea rând, Curtea a luat în considerare faptul că asigurarea accesului la operele difuzate reprezintă un serviciu suplimentar, prestat în scopul de a realiza astfel un anumit beneficiu. Într-un hotel, se urmărește astfel chiar un scop lucrativ, întrucât acest serviciu are o influență asupra standardului hotelului și, prin aceasta, asupra prețului camerelor²¹.

75. În al nouălea rând, Curtea a făcut câteva clarificări în sensul că simpla furnizare a aparatelor de recepție nu reprezintă în sine o comunicare publică în înțelesul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Dimpotrivă, difuzarea unui semnal prin intermediul televizoarelor instalate în camerele de hotel, efectuată de un hotel în beneficiul clienților săi, reprezintă o comunicare publică potrivit dispoziției menționate, independent de mijlocul tehnic de transmisie a semnalului²².

2. Cu privire la interpretarea articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115

76. Înainte de a aborda interpretarea noțiunilor de comunicare publică (c) și de utilizator (d) de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, precum și obligația de a plăti o remunerație echitabilă (e), dorim să clarificăm că acestea reprezintă noțiuni autonome ale dreptului Uniunii (a), care trebuie interpretate ținând seama de contextul lor de drept internațional (b).

a) Noțiuni autonome ale dreptului Uniunii

77. Unele părți subliniază că în dreptul Uniunii nu există o interpretare uniformă a anumitor noțiuni existente la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, precum noțiunea de comunicare publică. Din acest motiv, definirea respectivelor noțiuni ar reveni statelor membre.

78. În această privință, trebuie să observăm că, în lipsa unei trimiteri la dreptul statelor membre, noțiunile utilizate la articolul 8 alineatul (2) din directivă reprezintă noțiuni autonome ale dreptului Uniunii. În interesul unei aplicări uniforme a dreptului Uniunii în toate statele membre și ținând seama de principiul egalității de tratament, aceste noțiuni trebuie să primească în întreaga Uniune o interpretare uniformă²³. Doar astfel poate fi atins obiectivul enunțat în considerentul (6) al Directivei 2006/115, de ușurare a exercitării activităților creatoare, artistice și de impresariat prin asigurarea unei protecții armonizate din punct de vedere juridic în Comunitate.

18 — *Ibidem*, punctul 41.

19 — *Ibidem*, punctul 42.

20 — *Ibidem*, punctul 43.

21 — *Ibidem*, punctul 44.

22 — *Ibidem*, punctele 45 și 46.

23 — *Ibidem*, punctul 31.

79. Cu toate acestea, în pofida existenței unei noțiuni autonome a dreptului Uniunii, în anumite situații se poate efectua o armonizare foarte limitată, astfel încât intensitatea reglementării noțiunii este foarte scăzută. În asemenea cazuri, în dreptul Uniunii este trasat doar un cadru normativ mai larg, care trebuie completat de statele membre²⁴. De la această premisă a plecat Curtea la interpretarea noțiunii de caracter echitabil al remunerației în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115²⁵. Or, întrucât intensitatea reglementării unei noțiuni trebuie apreciată pentru fiecare noțiune în parte menționată într-o dispoziție, nu se poate trage o concluzie în privința celorlalte noțiuni existente la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

b) Contextul de drept internațional și de drept al Uniunii

80. În plus, trebuie să ținem seama că dispoziția privind dreptul la o remunerație echitabilă în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretată în contextul dreptului internațional.

81. Dreptul la remunerație echitabilă este reglementat în dreptul internațional de articolul 12 din Convenția de la Roma și de articolul 15 din WPPT. Prin urmare, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat având în vedere aceste dispoziții de drept internațional.

82. În ceea ce privește WPPT, acest aspect rezultă și din faptul că Uniunea însăși este parte contractantă. Potrivit unei jurisprudențe constante, dispozițiile de drept al Uniunii trebuie interpretate în lumina unui acord internațional în special atunci când Uniunea este parte contractantă și aceste texte vizează chiar punerea în aplicare a acordului²⁶.

83. În ceea ce privește Convenția de la Roma, trebuie relevat că Uniunea nu este parte contractantă la aceasta. Totuși, din considerentul (7) al Directivei 2006/115, potrivit căruia armonizarea legislațiilor nu trebuie să contravină respectării convențiilor internaționale, rezultă că trebuie să se țină seama de dispozițiile Convenției de la Roma.

c) Cu privire la noțiunea de comunicare publică

84. Având în vedere formularea sa, noțiunea de comunicare publică se compune din două elemente. În primul rând, trebuie să existe o comunicare. În al doilea rând, această comunicare trebuie să fie publică.

i) Cu privire la noțiunea de comunicare

85. Este adevărat directiva nu oferă o definiție expresă a ceea ce trebuie să se înțeleagă prin comunicare în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Din formularea și din contextul dispoziției pot fi totuși depistate indicii cu privire la modul în care trebuie interpretată această noțiune.

86. Potrivit considerațiilor precedente²⁷, la interpretarea noțiunii de comunicare din această dispoziție trebuie să se țină seama de articolul 12 din Convenția de la Roma și de articolul 15 din WPPT. Pentru noțiunea de comunicare prezintă importanță în special articolul 15 alineatul (1) coroborat cu articolul 2 litera (g) din WPPT. Articolul 15 alineatul (1) prevede că artiștii interpreți sau executanți și

24 — Hotărârea SENA (citată la nota de subsol 11, punctul 34).

25 — *Ibidem*, punctele 34-38.

26 — Hotărârea din 10 septembrie 1996, Comisia/Germania (C-61/94, Rec., p. I-3989, punctul 52), și Hotărârea SGAE (citată la nota de subsol 4, punctul 35). A se vedea, în această privință, Rosenkranz, F., „Die völkerrechtliche Auslegung des EG-Sekundärrechts dargestellt am Beispiel der Urheberrechts”, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2007, p. 238 și următoarele, p. 239 și 240.

27 — A se vedea punctul 81 din prezentele concluzii.

producătorii de fonograme au dreptul la o remunerație echitabilă și unică în cazul în care fonogramele sunt utilizate direct sau indirect pentru radiodifuzare ori pentru orice comunicare către public. La articolul 2 litera (g) din WPPT, noțiunea de comunicare către public a unei fonograme este definită ca transmiterea către public, prin orice mijloc, altul decât radiodifuzarea, a sunetelor unei interpretări sau execuții de sunete sau de reprezentări de sunete fixate în fonogramă. De asemenea, se precizează că pentru o comunicare către public în sensul articolului 15 din WPPT este suficient ca sunetele sau reprezentările de sunete fixate pe o fonogramă să aibă aptitudinea de a fi auzite de către public.

87. Din cele de mai sus se deduc următoarele concluzii cu privire la noțiunea de comunicare în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

88. În primul rând, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 acoperă atât comunicările directe, cât și pe cele indirecte. În favoarea acestui aspect pledează atât textul explicit, cât și geneza dispoziției. Din geneza Directivei 92/100 rezultă că nu a fost considerat necesar să fie concretizată suplimentar noțiunea de comunicare prin adăugarea cuvintelor „directă sau indirectă”, întrucât prin utilizarea noțiunii de comunicare au fost incluse în mod evident și comunicările indirecte²⁸. Această interpretare este susținută, de la intrarea sa în vigoare, și de articolul 15 din WPPT, potrivit căruia trebuie să existe un drept și în cazul transmisiilor indirecte²⁹.

89. În al doilea rând, pentru a exista o comunicare este necesar ca sunetele fixate pe o fonogramă să aibă aptitudinea de a fi auzite. Este irelevant dacă sunetele au fost efectiv auzite de clienții hotelului. Pentru început, această interpretare este susținută de articolul 2 litera (g) din WPPT, care vizează aptitudinea sunetelor de a fi auzite de către public. De asemenea, din economia generală și din finalitatea Directivei 2006/115 rezultă că este suficient dacă i se oferă clientului posibilitatea de fapt și de drept de a beneficia de fonogramă³⁰. O asemenea interpretare are și avantajul că în această privință coincide cu interpretarea noțiunii de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29.

90. Având în vedere considerațiile precedente, trebuie să constatăm că noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretată în sensul că o astfel de comunicare se realizează dacă un operator hotelier instalează în camerele clienților televizoare sau aparate de radio la care transmite un semnal radio. În acest caz există o comunicare indirectă, fără a avea relevanță dacă programul de televiziune sau de radio a fost efectiv recepționat de clienții hotelului.

91. Comisia susține în acest context că, în principiu, noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu trebuie interpretată în sens mai larg decât noțiunea de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Trebuie să se țină seama că legiuitorul Uniunii a intenționat să prevadă un nivel de protecție mai ridicat pentru drepturile de autor decât pentru drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme și, așadar, ar fi contrar sistemului de protecție să se acorde drepturi mai ample artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, decât autorilor, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Din acest motiv ar trebui să se țină seama de considerentele (23) și (27) ale Directivei 2001/29.

28 — Reinbothe, J., Lewinski, S., *The E. C. Directive on Rental and Lending Rights and on Piracy*, Sweet & Maxwell, 1993, p. 97.

29 — Articolul 12 din Convenția de la Roma prevede un asemenea drept numai pentru radiodifuzările directe. În această privință, părțile contractante la WPPT au depășit intenționat limitele Convenției de la Roma.

30 — A se vedea în acest context punctul 67 din Concluziile avocatului general E. Sharpston prezentate la 13 iulie 2006 în cauza SGAE (citată la nota de subsol 4), precum și punctul 22 din Concluziile avocatului general A. La Pergola prezentate la 9 septembrie 1999 în cauza Egeda (C-293/98, Rec., p. I-629).

92. În orice caz, considerentul (27) al Directivei 2001/29 nu se opune existenței unei comunicări într-o situație precum cea în speță. Acesta trebuie înțeles în sensul că persoanele care pun la dispoziție aparate de redare, fără a deține concomitent controlul asupra accesului la operele care fac obiectul dreptului de autor, nu efectuează, cu toate acestea, o comunicare publică. O asemenea situație apare, de exemplu, când sunt vândute sau închiriate televizoare sau aparate de radio sau când un furnizor de servicii de internet pune la dispoziție doar accesul la internet. Totuși, într-o situație asemenea celei în speță, operatorul hotelier nu se limitează doar la a pune la dispoziție aparate de redare. Dimpotrivă, oferă clientului hotelului, desigur, doar indirect, dar cu toate acestea intenționat, accesul la fonograme³¹.

93. Pentru scopurile prezentei întrebări, nu este esențial să se demonstreze că simpla recepționare a unui semnal radio prin intermediul aparatelor de recepție nu poate reprezenta o comunicare publică potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, astfel cum susține Comisia prin trimitere la considerentul (23) al Directivei 2001/29. Instanța de trimitere a clarificat că operatorul hotelier în speță nu s-a limitat la a recepționa semnalul radio, ci l-a transmis din nou³².

ii) Cu privire la noțiunea de caracter public

94. Directiva 2006/115 nu definește nici noțiunea de caracter public al comunicării.

95. Spre deosebire de cazul noțiunii de comunicare, în acest context, definiția legală a comunicării către public de la articolul 2 litera (g) din WPPT nu este de ajutor, întrucât elementul care trebuie definit – caracterul public al comunicării – nu este concretizat în partea ce se ocupă de definiții. Dimpotrivă, se precizează doar că sunetele trebuie să aibă aptitudinea de a fi auzite de către public, astfel încât definiția legală se dovedește din acest punct de vedere lipsită de substanță.

96. Se ridică totuși întrebarea dacă în acest context putem recurge la jurisprudența Curții, citată anterior³³, privind interpretarea noțiunii de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, potrivit căreia o comunicare dintr-o cameră de hotel poate fi publică atunci când, având în vedere succesiunea rapidă a clienților în camerele hotelului, utilizarea operei protejate poate dobândi o importanță considerabilă.

97. În opinia noastră, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ³⁴.

98. În primul rând, această interpretare este susținută de faptul că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 utilizează aceeași noțiune. În această privință, guvernul irlandez obiectează că, după pronunțarea Hotărârii SGAE, în cadrul consolidării Directivei 92/100 prin Directiva 2006/115, nu a existat niciun indiciu clar în sensul că noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie înțeleasă în același mod cu noțiunea de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Nu considerăm convingătoare obiecțiunea invocată. Dimpotrivă, menținerea, fără indicații suplimentare, a noțiunii de comunicare publică la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 după pronunțarea Hotărârii SGAE aparent pledează în favoarea unei interpretări concordante a noțiunilor din cele două dispoziții.

99. În al doilea rând, considerăm că legătura juridică și de fond strânsă dintre dreptul de autor și drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme susține o interpretare concordantă a celor două noțiuni.

31 — Hotărârea SGAE (citată la nota de subsol 4, punctele 45 și 46).

32 — În această privință, facem trimitere la punctele 90-109, precum și 114-125 din Concluziile noastre prezentate în cauza SCF Consorzio Fonografici, în care ne-am confruntat cu aceeași chestiune de drept.

33 — A se vedea punctele 66-75 din prezentele concluzii.

34 — În acest sens, a se vedea și Walter, M., Lewinsky, S., *European Copyright Law*, Oxford University Press, 2010, p. 989.

100. În primul rând, trebuie să se țină seama că Directiva 2006/115 și Directiva 2001/29 sunt în corelație în măsura în care drepturile artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme nu sunt reglementate numai de Directiva 2006/115, ci și de articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2001/29. Această din urmă dispoziție prevede un drept exclusiv pentru artiștii interpreți și executanți și pentru producătorii de fonograme, în cazul special al punerii la dispoziția publicului cu acces liber din orice loc și în orice moment, în timp ce prima prevede doar un drept la o remunerație echitabilă în cazul comunicării publice. În acest context, o interpretare diferită a aceleiași noțiuni din aceste directive este aparent prea puțin justificată.

101. În al doilea rând, trebuie să se țină seama de legătura de fond dintre dreptul de autor, pe de o parte, și drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme, pe de altă parte. În multe cazuri, operele muzicale care fac obiectul dreptului de autor sunt puse la dispoziția publicului larg numai prin intermediul unei reprezentări înregistrate pe o fonogramă, pe baza interpretării de către un artist interpret sau executant. Dacă se ține seama că respectiva contribuție a artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme trebuie să fie onorată prin dreptul la o remunerație echitabilă, potrivit articolului 8 alineatul (2) din directivă, există multe motive în favoarea unei interpretări concordante a noțiunilor de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

102. În al treilea rând, acest aspect este susținut și de considerentul (5) al Directivei 2006/115, potrivit căruia artiștilor interpreți sau executanți trebuie să li se asigure un venit corespunzător, iar producătorilor de fonograme o garantare efectivă a posibilității de a amortiza investițiile efectuate. Dacă se ține seama de legătura strânsă menționată anterior între dreptul de autor și drepturile conexe, nu înțelegem de ce în cazul unei comunicări publice a unei fonograme autorul trebuie să aibă un drept exclusiv potrivit articolului 3 alineatul (1) din directivă, iar artiștii interpreți sau executanți și producătorul fonogramei nu primesc nicio remunerație echitabilă potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, ci rămân cu mâinile goale.

103. Dimpotrivă, obiecțiile exprimate împotriva unei asemenea interpretări concordante nu sunt convingătoare.

104. În primul rând, nu înțelegem de ce faptul că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 prevede un drept exclusiv al autorului, în timp ce articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 acordă numai un drept economic la o remunerație echitabilă artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme, ar justifica o interpretare diferită a noțiunii de caracter public.

105. Particularitatea acordării unui drept exclusiv potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 constă în faptul că prin aceasta autorului i se asigură posibilitatea de a interzice utilizarea muzicii sale de către persoanele care nu au acest drept. Legiuitorul Uniunii nu a dorit să meargă la fel de departe în cazul fonogramelor care au fost deja publicate în scopuri comerciale, în ceea ce privește drepturile conexe ale producătorilor de fonograme și ale artiștilor interpreți sau executanți pe care acestea le acoperă. Este adevărat că, în compensație, le-a acordat celor din urmă dreptul la o remunerație echitabilă. Reglementarea de la articolul 8 alineatul (2) din directivă poate, prin urmare, să fie înțeleasă ca un tip de licență obligatorie³⁵. Dacă ținem seama de aceste idei de compensație și de licență obligatorie, este clar că, în cazul unei comunicări publice a unei fonograme, producătorilor de fonograme și artiștilor interpreți sau executanți trebuie să li se acorde dreptul la o remunerație echitabilă în toate cazurile în care autorul are un drept exclusiv.

35 — OMPI, *WIPO Intellectual Property Handbook*, 2004, p. 318.

106. În al doilea rând, nici din faptul că, potrivit considerentului (9) al Directivei 2001/29, autorilor trebuie să li se acorde un nivel ridicat de protecție, în timp ce, potrivit considerentului (5) din Directiva 2006/115, artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme trebuie să li se acorde numai o protecție juridică adecvată, nu se poate concluziona în mod obligatoriu că caracterul public al comunicării trebuie interpretat mai restrictiv în cazul drepturilor conexe. Mai curând, considerăm că acest aspect trebuie înțeles drept un indiciu al faptului că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 prevede un drept exclusiv pentru autor, în timp ce articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu prevede pentru artiștii interpreți și executanți și producătorii de fonograme un drept exclusiv, ci numai dreptul la o remunerație echitabilă.

107. În al treilea rând, se invocă aspectul că interpretarea de către Curte a noțiunii de comunicare publică potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 este întemeiată pe considerentul (23) al Directivei 2001/29, potrivit căruia dreptul la comunicare publică trebuie înțeles în sens larg. Întrucât în Directiva 2006/115 nu există un considerent comparabil, noțiunea de comunicare publică din această directivă ar trebui interpretată restrictiv.

108. Și această obiecție trebuie respinsă.

109. Într-adevăr, trebuie să fim de acord cu faptul că în Hotărârea SGAE, la interpretarea noțiunii de comunicare publică, Curtea s-a întemeiat efectiv pe respectivul considerent și cu faptul că în Directiva 2006/115 nu se găsește un considerent echivalent.

110. Acest aspect nu justifică însă o interpretare mai restrictivă a caracterului public al comunicării de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, întrucât considerațiile menționate și obiectivele enunțate în considerentele (3), (4) și (5) ale Directivei 2006/115 privind o remunerație echitabilă a titularului dreptului sprijină deja în sine abordarea potrivit căreia noțiunea de caracter public al comunicării de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și cea de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretate în mod concordant. În plus, trebuie să subliniem că necesitatea unei interpretări în sens larg a fost întemeiată de Curte și pe faptul că, potrivit considerentului (10) al Directivei 2001/29, trebuie asigurată o remunerație adecvată autorilor. În această privință, putem vedea totuși un considerent comparabil în considerentul (5) al Directivei 2006/115, potrivit căruia și titularilor de drepturi conexe trebuie să li se asigure posibilități de a primi un venit corespunzător și o amortizare adecvată a investițiilor.

111. Trebuie să se rețină astfel cu titlu de concluzie intermediară că noțiunea de caracter public al comunicării de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretată în principiu³⁶ în același mod ca în cazul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Astfel, într-o situație asemenea celei în speță, datorită succesiunii rapide a clienților hotelului în camere, utilizarea operei protejate poate dobândi o importanță considerabilă.

iii) Concluzie

112. Din motivele menționate anterior, noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretată în sensul că un operator hotelier care instalează în camerele de hotel televizoare și aparate de radio la care difuzează un semnal radio comunică indirect către public fonogramele utilizate în emisiunile de radio și de televiziune.

³⁶ — Pentru o dezbateră cu privire la modul în care trebuie interpretată noțiunea de caracter public în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 în cazul unui aparat cu recepție și cu privire la posibilitatea ca această interpretare să fie aplicată în cazul noțiunii de caracter public în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, a se vedea punctele 114-125 din Concluziile noastre prezentate în cauza SCF Consorzio Fonografici.

113. În acest context, dorim să menționăm că problema dacă o comunicare publică poate exista și atunci când comunicarea nu urmărește un scop lucrativ a provocat discuții contradictorii în cursul ședinței. Întrucât în speță este vorba despre o situație în care faptul de a face ca fonogramele să aibă aptitudinea de a fi auzite reprezintă un serviciu suplimentar care are influență asupra standardului hotelului și asupra prețului camerei, există un scop lucrativ, astfel încât acest aspect nu trebuie aprofundat pentru scopurile prezentei proceduri³⁷.

d) Cu privire la noțiunea de utilizator

114. În continuare, instanța de trimitere urmărește să afle dacă operatorul hotelier are calitatea de „utilizator” în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Articolul 8 alineatul (2) din directivă prevede că debitorul obligației de plată a unei remunerații echitabile în cazul utilizării unei fonograme pentru comunicare publică este utilizatorul.

115. În sensul articolului 8 alineatul (2) din directivă, utilizatorul este cel care utilizează fonograme în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică.

116. Contrar opiniei guvernului irlandez, din faptul că noțiunea de utilizator este folosită la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, însă nu este folosită și la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, nu se poate concluziona că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie să fie interpretat restrictiv. Motivul acestei diferențe între textele celor două dispoziții este următorul: articolul 3 alineatul (1) din directivă acordă un drept exclusiv pe care autorul îl poate invoca *erga omnes*. Din acest motiv, debitorul obligației nu trebuie menționat în această dispoziție. Dimpotrivă, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu acordă un drept exclusiv, ci doar un drept la o remunerație echitabilă. Din acest motiv, în respectiva dispoziție trebuie să fie stabilit și debitorul obligației.

117. Cu titlu de concluzie intermediară, trebuie să se rețină că un operator hotelier care comunică indirect fonogramele către public are calitatea de utilizator în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 și reprezintă astfel debitorul obligației de plată a unei remunerații echitabile potrivit acestei dispoziții.

e) Cu privire la obligația de plată a unei remunerații echitabile unice

118. În continuare, instanța de trimitere urmărește să afle dacă articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor în cadrul emisiunii, un operator hotelier care a intervenit pentru a oferi clienților săi accesul la emisiunile de radio și de televiziune în camerele de hotel și, prin aceasta, a comunicat indirect către public fonogramele utilizate în emisiuni trebuie de asemenea să plătească o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor.

119. Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 prevede că, atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică, utilizatorul trebuie să plătească o remunerație echitabilă unică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot stabili condițiile repartizării remunerației între aceștia.

37 — Pentru mai multe detalii, dorim să facem trimitere la punctele 128-135 din Concluziile noastre prezentate în cauza SCF Consorzio Fonografici, în care se dezbate această chestiune de drept.

120. Având în vedere modul de redactare și economia dispoziției, rezultă că în această situație și operatorul hotelier trebuie să plătească o remunerație echitabilă.

121. Contrar opiniei guvernului irlandez, din utilizarea cuvintelor „sau” și „unică” nu se poate concluziona că în această situație operatorul hotelier nu trebuie să plătească nicio remunerație (i). De asemenea, nici opinia guvernului irlandez și a Comisiei potrivit căreia plata unei remunerații suplimentare nu ar fi echitabilă (ii), nici trimiterea la puterea de apreciere a statelor membre, efectuată de Comisie (iii) nu sunt convingătoare. În sfârșit, aspectul amintit de guvernul elen potrivit căruia în unele state membre este obligatorie plata unor taxe pentru a putea recepționa programele de radio și de televiziune nu poate justifica în sine o excepție de la obligația de plată a unei remunerații echitabile (iv).

i) Cu privire la semnificația cuvintelor „sau” și „unică”

122. În opinia guvernului irlandez, din utilizarea cuvintelor „sau” și „unică” la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 rezultă că un operator hotelier nu trebuie să plătească nicio remunerație pentru comunicarea publică indirectă a fonogramelor în cazul în care organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor în cadrul emisiunilor sale.

123. Acest raționament nu este convingător.

124. Prin utilizarea cuvântului „unică” la articolul 8 alineatul (2) prima teză din Directiva 2006/115, legiuitorul Uniunii a urmărit doar să exprime faptul că nu trebuie plătită o remunerație artiștilor interpreți sau executanți și o alta producătorilor de fonograme, ci trebuie plătită o unică remunerație care trebuie împărțită apoi între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme.

125. În acest sens pledează în primul rând formularea și economia dispoziției, în special legătura cu articolul 8 alineatul (2) a doua teză din Directiva 2006/115, în care este reglementat modul în care remunerația echitabilă unică este repartizată între producătorii de fonograme și artiștii interpreți sau executanți.

126. În al doilea rând, considerăm că doar această interpretare este compatibilă cu cea prezentată mai sus, potrivit căreia dreptul la remunerația echitabilă de la articolul 8 alineatul (2) prima teză din Directiva 2006/115 trebuie înțeles ca un tip de licență obligatorie. Dacă plecăm de la o asemenea interpretare, de fiecare dată când o fonogramă este utilizată în sensul respectivei dispoziții, prin urmare în cazul emisiei și în cazul unei comunicări publice subsecvente, încălcarea drepturilor conexe trebuie să fie compensată întrucât de fiecare dată se naște un drept la o remunerație echitabilă.

127. În al treilea rând, considerăm că împotriva opiniei guvernului irlandez militează și dispoziția de drept internațional de la articolul 15 din WPPT, din care rezultă că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie să cuprindă și comunicarea indirectă. În cazul unei comunicări indirecte, de regulă, există deja dreptul la o remunerație echitabilă opozabil celor care au difuzat fonograma sau au comunicat-o indirect. Dacă, în acest caz, ar fi refuzată îndeplinirea unei asemenea obligații de către cei care au comunicat indirect fonograma pentru motivul că pentru radiodifuzarea sau pentru comunicarea directă a fost plătită deja o remunerație echitabilă, în cazul unei comunicări publice indirecte nu s-ar mai naște de regulă niciun drept la remunerație. O asemenea interpretare nu o considerăm compatibilă cu dispoziția de drept internațional de la articolul 15 din WPPT.

128. Prin urmare, cuvintele „sau” și „unică” de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu exclud obligația operatorului hotelier de a plăti o remunerație echitabilă într-o situație asemenea celei în speță.

ii) Cu privire la caracterul echitabil al unei plăți suplimentare

129. Guvernul irlandez și Comisia invocă faptul că nu ar fi echitabil în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 ca într-o situație asemenea celei în speță să se prevadă plata unei remunerații suplimentare de către operatorul hotelier. În fond, producătorii de fonograme și artiștii interpreți sau executanți ar beneficia deja de un drept din partea organismului de radiodifuziune.

130. Acest argument nu convinge.

131. În primul rând, argumentul nu este compatibil cu ideea pe care se întemeiază articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, potrivit căreia o remunerație trebuie plătită întotdeauna când o nouă parte a publicului are posibilitatea de a audia fonograma. Remunerația echitabilă plătită pentru utilizarea fonogramei în cadrul unei emisiuni de radio sau de televiziune acoperă doar recepționarea emisiunii într-un cerc privat sau familial. Formarea unui nou cerc de ascultători, precum cel al clienților hotelului, depășește această utilizare și reprezintă astfel o nouă utilizare sub forma unei comunicări publice indirecte. Pentru această nouă utilizare trebuie plătită, potrivit interpretării articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, o remunerație echitabilă suplimentară, un tip de licență obligatorie compensatorie.

132. În al doilea rând, nu considerăm o asemenea interpretare compatibilă cu dispoziția de drept internațional de la articolul 15 din WPPT. După cum am arătat deja³⁸, această dispoziție prevede că în cazul unei comunicări indirecte către public a unei fonograme trebuie plătită o remunerație echitabilă. Considerăm că o abordare potrivit căreia plata unei remunerații echitabile pentru o comunicare indirectă nu este adecvată pentru motivul că trebuie plătită deja o remunerație echitabilă pentru comunicarea directă este de natură să compromită această dispoziție de drept internațional.

133. În al treilea rând, considerăm că abordarea guvernului irlandez și a Comisiei poate duce la contradicții. Astfel, operatorul unui bar, al unui restaurant sau al unei discoteci care redă fonograme ar trebui să plătească pentru aceasta o remunerație echitabilă. Același operator nu ar trebui să plătească însă nicio remunerație pentru comunicarea unei emisiuni radio, care se mărginește la redarea fonogramelor.

iii) Cu privire la puterea de apreciere a statelor membre

134. În plus, Comisia consideră că ar trebui să rămână la aprecierea statelor membre dacă, într-o situație asemenea celei în speță, pe lângă dreptul la o remunerație echitabilă opozabil organismului de radiodifuziune, prevăd și un drept opozabil operatorului hotelier.

135. O astfel de argumentație trebuie respinsă.

136. În primul rând, trebuie constatat că acceptarea unei astfel de puteri de apreciere nu este conformă cu formularea articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Desigur, având în vedere intensitatea foarte scăzută a reglementării noțiunii de remunerație echitabilă³⁹, statele membre dispun de o putere extinsă de apreciere în ceea ce privește cuantumul remunerației pe care îl consideră echitabil. Dispoziția nu le acordă însă nicio putere de apreciere în ceea ce privește aspectul *dacă* trebuie să prevadă o remunerație. Dimpotrivă, articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 stabilește că statele membre trebuie să prevadă o remunerație echitabilă atât în cazul utilizării unei fonograme în scopul unei radiodifuzări, cât și în cazul utilizării sale pentru o comunicare publică.

38 — A se vedea punctul 127 din prezentele concluzii.

39 — A se vedea punctul 78 din prezentele concluzii.

137. În al doilea rând, o interpretare potrivit căreia statele membre trebuie să prevadă o remunerație, însă pot să o limiteze nominal la valoarea zero, s-ar situa la limita extremă a formulării dispoziției. Împotriva unei asemenea interpretări ar putea să pledeze și obiectivul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 de a asigura producătorilor de fonograme și artiștilor interpreți sau executanți o remunerație echitabilă pentru faptul că prin comunicarea indirectă a fonogramei are loc o nouă încălcare a drepturilor protejate ale acestora.

138. În al treilea rând, nu este convingător nici argumentul Comisiei potrivit căruia, în ceea ce privește întinderea aprecierii conferite statelor de dreptul Uniunii, trebuie să se țină seama și de puterea de apreciere de care dispun în temeiul dreptului internațional.

139. În primul rând, trebuie arătat că un stat membru nu poate invoca o putere de apreciere în temeiul dreptului internațional atunci când se supune unor dispoziții mai stricte care decurg din dreptul Uniunii. Din acest motiv considerăm că abordarea Comisiei este incorectă *prima facie*.

140. De asemenea, trebuie să ținem seama de faptul că Uniunea însăși este parte contractantă la WPPT și astfel trebuie să se supună obligațiilor de drept internațional ce decurg din acest tratat. Potrivit principiului loialității, un stat membru trebuie să renunțe la orice măsuri care ar putea face ca Uniunea să nu își respecte obligațiile de drept internațional.

141. Uniunea este obligată să respecte articolul 15 din WPPT care prevede o remunerație echitabilă și pentru comunicări indirecte și nu poate invoca o excepție sau o limitare cu privire la această dispoziție. Articolul 15 alineatul (3) din WPPT nu este relevant. Această dispoziție prevede că orice parte contractantă poate declara, într-o notificare depusă la directorul general al OMPI, că va aplica dispozițiile privind dreptul la o remunerație echitabilă de la articolul 15 alineatul (1) din WPPT doar în privința anumitor utilizări sau că va limita aplicarea în orice alt mod ori că nu va aplica niciuna dintre aceste dispoziții. Or, Uniunea nu a depus nicio notificare în acest sens. De asemenea, în acest context nu se poate face trimitere nici la articolul 16 din WPPT. Alineatul (1) al acestei dispoziții asigură părților contractante facultatea de prevedea, în ceea ce privește protecția drepturilor conexe, limitări și excepții de aceeași natură ca acelea care sunt prevăzute pentru protecția dreptului de autor. Astfel, nu este vorba despre o normă care asigură o limitare de sine stătătoare și excepții numai pentru drepturile conexe. Nici alineatul (2) al acestei dispoziții nu poate să reprezinte în sine un temei pentru o limitare sau pentru o excepție. Acesta nu prevede în fond vreo posibilitate de limitare sau de excepție, ci, dimpotrivă, restrânge puterea de apreciere a părților contractante în ceea ce privește excepțiile și limitările prevăzute de WPPT.

142. Cu titlu de concluzie intermediară, trebuie să se rețină că și argumentul Comisiei referitor la puterea de apreciere a statelor membre trebuie respins.

iv) Cu privire la efectele taxei pentru recepționarea programelor de radio și de televiziune

143. În sfârșit, în ceea ce privește observația guvernului elen potrivit căreia în unele state membre este obligatorie plata unei taxe pentru a putea recepționa programele de radio și de televiziune, care trebuie plătită și de hoteluri, această observație nu este în sine convingătoare. În măsura în care o asemenea taxă nu servește la remunerarea echitabilă a artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme, ci altor scopuri, precum finanțarea serviciului public de radio și de televiziune, invocarea acestei taxe nu poate avea efect asupra artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme.

v) Concluzie

144. Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor în cadrul emisiunii, un operator hotelier care a intervenit pentru a oferi clienților săi acces la emisiunile de radio și de televiziune în camerele de hotel și, prin aceasta, a comunicat indirect către public fonogramele utilizate în emisiuni trebuie de asemenea să plătească o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor.

3. Concluzie

145. Pentru a rezuma, trebuie să se rețină că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că un operator hotelier care instalează în camerele clienților televizoare și/sau aparate de radio la care transmite un semnal radio are obligația de a plăti o remunerație echitabilă pentru faptul că a comunicat indirect către public fonogramele utilizate în emisiuni, chiar dacă organismul de radiodifuziune sau de televiziune a plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor în cadrul emisiunilor sale.

VIII — Cu privire la a treia întrebare preliminară

146. Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 permite statelor membre să îi scutească pe operatorii hotelieri de obligația de plată a unei „remunerați[i] echitabil[e] unic[e]”. Aceasta ar presupune ca în cazul comunicării publice indirecte a fonogramelor prin aparatele de radio și prin televizoare să fie vorba despre o „utilizare personală” în sensul acestei dispoziții.

A — Principalele argumente ale părților

147. În opinia *reclamantei din acțiunea principală*, articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 nu își găsește aplicare în speță. Astfel cum ar rezulta din jurisprudența Curții în Hotărârea SGAE, într-o asemenea situație nu este vorba despre o utilizare personală în sensul respectivei dispoziții. Hotelul ar utiliza fonogramele în scop comercial, întrucât le-ar comunica public în interesul său economic. Problema unei utilizări personale de către clientul hotelului sau cea a locului de utilizare sunt irelevante. De altfel, articolul 10 din Directiva 2006/115, care, în calitate de dispoziție derogatorie, ar trebui interpretat în sens restrictiv, ar permite numai limitări ale dreptului la o remunerație echitabilă și, din acest motiv, nu ar permite o excepție la fel de amplă ca reglementarea irlandeză. De asemenea, această reglementare nu ar îndeplini tripla condiție de la articolul 10 alineatul (3) din directivă.

148. În opinia *guvernelor irlandez și elen*, precum și a *Comisiei*, articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 permite unui stat membru să prevadă o excepție precum reglementarea irlandeză. Guvernele irlandez și elen relevă în primul rând că utilizarea aparatelor de radio și de televiziune de către clienți în camera de hotel este personală, întrucât o cameră de hotel aparține sferei private, protejată prin drepturile fundamentale. În opinia guvernului irlandez, trebuie să se considere că este vorba de spectatori individuali în camere individuale. Hotărârea SGAE nu este, în opinia sa, aplicabilă în speță. Cu toate acestea, în respectiva hotărâre, Curtea nu ar fi considerat natura privată a camerelor de hotel incompatibilă cu existența unei comunicări publice. În acest context, Comisia susține că Directiva 2006/115 nu prevede o definiție a noțiunii de utilizare personală și, din acest motiv, rămâne la aprecierea statului membru să definească anumite locații drept locații private în sensul articolului 10 alineatul (1) din Directiva 2006/115. De asemenea, în opinia guvernului irlandez și a Comisiei, nici tripla condiție de la articolul 10 alineatul (3) din Directiva 2006/115 nu se opune aplicării articolului 10 alineatul (1) litera (a).

B — *Apreciere juridică*

149. Articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 prevede că statele membre pot limita drepturile menționate în capitolul II din directivă, din care face parte și dreptul la remunerație echitabilă potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, în cazul unei utilizări personale.

150. Respectiva dispoziție trebuie interpretată în sensul că, într-o situație asemenea celei în speță, obligația unui operator hotelier de a plăti o remunerație echitabilă pentru comunicarea publică a fonogramelor, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, nu poate fi limitată.

151. În cadrul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115, este necesar să se aprecieze respectiva utilizare. În plus, este decisivă natura publică sau personală a utilizării respective, nu însă și natura publică sau personală a locației în care are loc această utilizare⁴⁰.

152. Utilizarea fonogramelor care a condus în speță la nașterea dreptului la remunerație echitabilă, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, este cea efectuată de operatorul hotelier sub forma unei comunicări publice. Din acest motiv, considerăm că respectiva utilizare nu poate intra sub incidența excepției de la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115, întrucât utilizarea de către operatorul hotelier sub forma unei comunicări publice poate fi cu greu interpretată în același timp drept utilizare personală de către operatorul hotelier. Noțiunile „personal” și „public” sunt evident antonime⁴¹.

153. În schimb, problema dacă comportamentul unui client al hotelului în camera sa de hotel trebuie considerat drept o utilizare personală nu este relevantă pentru scopurile prezentei proceduri. În speță, nu se pune problema aplicării articolului 10 alineatul (1) litera (a) din directivă la o utilizare de către un client al hotelului, ci la o utilizare de către operatorul hotelier. Într-o situație asemenea celei în speță, utilizarea fonogramelor de către operatorul hotelier reprezintă o comunicare publică, iar în ceea ce privește clientul hotelului, dimpotrivă, o utilizare personală. Considerăm că în acest sens trebuie înțelese și considerațiile Curții din Hotărârea SGAE în care, în pofida indicațiilor referitoare la caracterul personal al camerelor de hotel, a afirmat că există o comunicare publică⁴².

154. O astfel de interpretare a articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 nu poate contrazisi, altfel această dispoziție își pierde orice efect util. Dimpotrivă, această dispoziție are un domeniu de aplicare de sine stătător, în special referitor la utilizările care nu constau într-o comunicare publică, ci într-o altă utilizare precum fixarea în sensul articolului 7 din Directiva 2006/115.

155. În sfârșit, trebuie respinsă și abordarea Comisiei potrivit căreia, în lipsa unei definiții legale a noțiunii de utilizare personală la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115, statelor membre le este deschisă posibilitatea de a defini anumite locații drept locații private în sensul respectivei dispoziții. În primul rând, noțiunea de utilizare personală de la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 este o noțiune autonomă de drept al Uniunii, care trebuie să primească, în întreaga Uniune, o interpretare uniformă⁴³. Lipsa unei definiții legale în directivă nu are drept urmare directă faptul că statele membre dispun de o marjă de apreciere în ceea ce privește interpretarea noțiunii de utilizare personală. După cum s-a arătat anterior, în speță nu este vorba de

40 — A se vedea Mahr, F. E., „Die öffentliche Wiedergabe von Rundfunksendung im Hotelzimmer”, *Medien und Recht*, 2006, p. 372 și următoarele, p. 376, care observă că decisiv nu este locul comunicării, ci acțiunea de valorificare. Caracterul privat al locului depinde de aspecte tehnice aleatorii ale cazurilor individuale.

41 — Această idee este exprimată cu privire la perechea de noțiuni sus-menționată și pe planul dreptului internațional, a se vedea Ricketson, S., Ginsburg, J., *International Copyright and Neighbouring Rights*, vol. 1, Oxford, ediția a doua, 2006, punctul 12.02, dar cu privire la Convenția de la Berna.

42 — Citată la nota de subsol 4, punctele 50-54.

43 — A se vedea punctul 78 și următoarele din prezentele concluzii.

un caz în care intensitatea reglementării dispoziției este atât de scăzută încât, pentru completarea cadrului juridic al Uniunii, statelor membre le revine o putere extinsă de apreciere. Dimpotrivă, noțiunea de utilizare personală este la fel de clar conturată precum noțiunea de caracter public al comunicării, întrucât noțiunile de personal și de public se exclud reciproc.

156. În concluzie, trebuie să se rețină că articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care un operator hotelier comunică public fonograme, nu poate fi exclus de la obligația de a plăti o remunerație echitabilă potrivit acestei dispoziții, întrucât în situația respectivă nu este vorba de o utilizare personală de către operatorul hotelier.

IX — Cu privire la a patra întrebare preliminară

157. Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă un operator hotelier care pune la dispoziție în camerele clienților aparate (în afara televizoarelor și a aparatelor de radio) și fonograme în formă analogică sau digitală care pot fi emise sau ascultate la asemenea aparate are calitatea de „utilizator” care realizează o „comunicare publică” a fonogramei în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

A — Principalele argumente ale părților

158. În opinia *reclamantei din acțiunea principală*, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ. Din jurisprudența Curții ar rezulta că, într-o asemenea situație, un operator hotelier realizează o comunicare publică pentru clienții săi care altfel nu ar avea acces la respectivele fonograme. În acest caz, nu este vorba despre simpla furnizare a instalațiilor care permit sau realizează comunicarea, care, potrivit considerentului (27) al Directivei 2001/29, nu reprezintă o comunicare.

159. În opinia *guvernelor irlandez și elen*, precum și a *Comisiei*, această întrebare trebuie să primească un răspuns negativ. Guvernul elen face trimitere la declarațiile sale referitoare la prima întrebare preliminară. Guvernul irlandez și Comisia consideră că nu reprezintă o comunicare publică faptul că operatorul hotelier pune la dispoziția clienților hotelului aparate de redare și fonograme și că operatorul hotelier nu are astfel calitatea de utilizator care trebuie să plătească o remunerație în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

B — Aprecieri juridică

160. Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă un operator hotelier care pune la dispoziția clienților, în camerele lor de hotel, aparate de redare pentru fonograme și fonograme corespunzătoare în formă analogică sau digitală trebuie să plătească o remunerație echitabilă, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. În cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare, instanța de trimitere a relevat că procedura nu privește transmisiile interactive sau la cerere. Și în acest context se pune întrebarea dacă în această situație operatorul hotelier utilizează fonogramele pentru o comunicare publică. Ne vom referi în continuare mai întâi la noțiunea de comunicare (1), înainte de a ne ocupa de noțiunea de caracter public al comunicării (2).

1. Cu privire la noțiunea de comunicare

161. Astfel cum am arătat mai sus⁴⁴, suntem în prezența unei comunicări în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 când este vorba despre o transmitere directă sau indirectă prin orice mijloc, altul decât radiodifuzarea, a sunetelor unei interpretări sau execuții de sunete sau de reprezentări de sunete fixate în fonogramă. Nu se ridică, așadar, problema ca sunetele fixate pe o fonogramă să aibă aptitudinea de a fi auzite⁴⁵.

162. Considerăm că, într-o situație asemenea celei în speță, în care operatorul hotelier pune la dispoziție clienților hotelului atât aparate de redare, cât și fonogramele aferente, există condițiile pentru o comunicare în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

163. Comisia susține în acest context că, în principiu, noțiunea de comunicare publică de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu trebuie interpretată în sens mai larg decât noțiunea de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Trebuie să se țină seama de faptul că legiuitorul Uniunii a intenționat să prevadă un nivel de protecție mai ridicat pentru drepturile de autor decât pentru drepturile conexe ale artiștilor interpreți sau executanți și ale producătorilor de fonograme și, așadar, ar fi contrar sistemului de protecție să se acorde drepturi mai ample artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 decât autorilor, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Din acest motiv ar trebui să se țină seama de considerentele (23) și (27) ale Directivei 2001/29.

164. În orice caz, considerentul (27) al Directivei 2001/29 nu se opune existenței unei comunicări într-o situație asemenea celei în speță. Acesta trebuie înțeles în sensul că persoanele care pun la dispoziție aparate de redare, fără a deține concomitent controlul asupra accesului la operele care fac obiectul dreptului de autor, nu efectuează totuși prin aceasta o comunicare publică. O asemenea situație apare, de exemplu, când sunt vândute sau închiriate televizoare sau aparate de radio sau când un furnizor de servicii de internet pune la dispoziție doar accesul la internet. Totuși, într-o situație asemenea celei în speță, operatorul hotelier nu se limitează doar la a pune la dispoziție aparate de redare. Dimpotrivă, pune la dispoziția clientului hotelului în mod intenționat și fonograme și astfel oferă clienților hotelului un acces direct la sunetele fixate pe fonograme.

165. În concluzie, se poate constata că un operator hotelier care pune la dispoziția clienților săi nu numai aparate de redare, ci și fonogramele corespunzătoare, asigură accesul la operele care fac obiectul dreptului de autor, încorporate în fonograme, și face ca fonogramele să aibă aptitudinea de a fi auzite, astfel încât suntem în prezența unei comunicări publice atât în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, cât și în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

2. Cu privire la noțiunea de caracter public

166. Astfel cum am arătat anterior⁴⁶, noțiunea de caracter public de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și cea de la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie, în principiu, interpretate în mod concordant, astfel încât să poată fi aplicate criteriile elaborate de Curte în Hotărârea SGAE.

44 — A se vedea punctele 85-89 din prezentele concluzii.

45 — A se vedea punctul 89 din prezentele concluzii.

46 — A se vedea punctele 94-110 din prezentele concluzii.

167. Și în cazul punerii la dispoziție a aparatelor de redare și a fonogramelor în formă analogică sau în formă digitală, fonogramele sunt comunicate unui public nou, ceea ce, având în vedere succesiunea rapidă a clienților hotelului, duce la un efect cumulativ și, prin aceasta, la o punere la dispoziție de o importanță considerabilă.

168. De altfel, situația de fapt este comparabilă cu cea care se află la originea hotărârii amintite, întrucât un operator hotelier care, în deplină cunoștință de urmările comportamentului său, intervine pentru a oferi clienților acces la operele protejate procedează astfel pentru divertismentul unui cerc de persoane mai vast. Și în speță, asigurarea accesului la aceste opere reprezintă un serviciu suplimentar prestat în scopul de a obține astfel un anumit beneficiu și care poate avea, așadar, o influență asupra prețului camerei.

169. Nici considerentul (23) al Directivei 2001/29 nu poate fi invocat ca argument contra acceptării existenței unei comunicări publice în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

170. În primul rând, respectivul considerent urmărește doar să clarifice faptul că execuțiile și interpretările directe ale operei nu trebuie incluse în noțiunea de comunicare publică de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29⁴⁷. În speță, nu suntem în prezența unei execuții sau a unei interpretări directe.

171. În al doilea rând, această idee nu poate fi preluată în orice caz în ceea ce privește comunicarea unei fonograme în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115. Noțiunea de comunicare în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretată având în vedere contextul specific al acestei dispoziții și, așadar, ținând seama de articolul 15 coroborat cu articolul 2 litera (g) din WPPT. Potrivit acestora, există o comunicare de fonograme dacă sunetele fixate pe fonogramă sunt făcute să aibă aptitudinea de a fi auzite. Prin această definiție, părțile contractate la WPPT au urmărit să clarifice aspectul că o comunicare publică în sensul articolului 15 din WPPT poate exista și atunci când comunicarea fonogramei are loc în fața unui public care este prezent la locul comunicării fonogramei⁴⁸.

172. Pentru o dezbatere mai cuprinzătoare cu privire la interpretarea considerentului (23) al Directivei 2001/29 în ceea ce privește noțiunea de comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, facem trimitere la punctele 90-109, precum și 114-125 din Concluziile noastre prezentate în cauza SCF Consorzio Fonografici.

173. Într-o situație asemenea celei în speță, comunicarea este, așadar, publică.

3. Cu privire la noțiunea de utilizator

174. Astfel cum s-a arătat anterior⁴⁹, orice persoană care comunică public fonograme în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie considerată ca având calitatea de utilizator în sensul acestei dispoziții.

47 — A se vedea Comunicarea Comisiei către Parlamentul European în conformitate cu articolul 251 alineatul (2) al doilea paragraf din Tratatul CE privind Poziția comună a Consiliului în vederea adoptării unei directive a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și a drepturilor conexe în societatea informațională [SEC(2000) 1734 final].

48 — Lewinsky, S., *International Copyright and Policy*, Oxford University Press, 2008, p. 481.

49 — A se vedea punctele 114-117 din prezentele concluzii.

4. Concluzie

175. În concluzie, trebuie să reținem că un operator hotelier care pune la dispoziția clienților, în camerele lor de hotel, aparate de redare și fonogramele corespunzătoare în formă analogică sau digitală utilizează aceste fonograme pentru o comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 și, prin urmare, trebuie să plătească o remunerație echitabilă, potrivit articolului menționat.

X — Cu privire la a cincea întrebare

176. Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă, în cazul unui răspuns afirmativ la a patra întrebare, articolul 10 din Directiva 2006/115 permite statelor membre să îi scutească pe operatorii hotelieri de obligația de plată a unei „remunerați[i] echitabil[e] unic[e]” în temeiul „unei utilizări personale” în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115.

A — *Principalele argumente ale părților*

177. *Reclamanta din acțiunea principală* consideră că această întrebare trebuie să primească un răspuns negativ din aceleași motive ca și cele menționate în legătură cu a treia întrebare preliminară. În opinia *guvernelor irlandez și elen*, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ. Guvernul irlandez susține că într-o situație asemenea celei în speță suntem în prezența unei utilizări personale. Guvernul elen face trimitere la argumentele enunțate în privința celei de a treia întrebări. În opinia *Comisiei*, în temeiul răspunsului la cea de a patra întrebare, nu este necesar să se răspundă la ultima întrebare.

B — *Apreciere juridică*

178. La a cincea întrebare se impune un răspuns negativ. Astfel cum rezultă deja din considerațiile cu privire la a treia întrebare, în cazul în care suntem în prezența unei utilizări sub forma unei comunicări publice, limitarea în temeiul utilizării personale potrivit articolului 10 alineatul (1) litera (a) nu se poate aplica.

XI — Concluzie

179. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare după cum urmează:

- „1) Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată), respectiv din Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale trebuie interpretat în sensul că un operator hotelier sau un operator de pensiuni, care instalează în camerele clienților televizoare și/sau aparate de radio la care transmite un semnal radio, utilizează fonogramele redade în emisiuni pentru o comunicare publică indirectă.
- 2) Într-o asemenea situație, statele membre au obligația ca, în cadrul transpunerii Directivei 2006/115, respectiv a Directivei 92/100, să prevadă un drept la o remunerație echitabilă din partea operatorului hotelier sau a operatorului de pensiuni chiar dacă organismele de radiodifuziune sau de televiziune au plătit deja o remunerație echitabilă pentru utilizarea fonogramelor în cadrul emisiunilor sale.

- 3) Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, respectiv din Directiva 92/100 trebuie interpretat în sensul că un operator hotelier care pune la dispoziție în camerele clienților aparate de redare, în afara televizoarelor și a aparatelor de radio, precum și fonogramele aferente în formă analogică sau digitală, care pot fi redade sau ascultate la asemenea aparate, utilizează respectivele fonograme pentru o comunicare publică.
- 4) Articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115, respectiv din Directiva 92/100 trebuie interpretat în sensul că un operator hotelier sau un operator de pensiuni care utilizează o fonogramă pentru comunicare publică nu o utilizează în scop personal, iar o excepție de la dreptul la o remunerație echitabilă potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu este posibilă nici în cazul în care utilizarea de către client, în camera sa, are un caracter personal.”